

Lakialoite LA 18/2016 vp

Rami Lehto ps ym.

Lakialoite laiksi kansanedustajan eläkkeestä ja sopeutumisrahas- ta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

PERUSTELUT

Kansanedustajien eläkelakia muutettiin 1.3.2011 lukien siten, että ennen varsinaista vanhuuseläkeikää maksettavan sopeutumiseläkkeen sijaan maksetaan kansanedustajille sopeutumisrahaa.

Sopeutumisrahaa koskevia säännöksiä sovelletaan uusiin ensimmäisen kauden kansanedustajiin, joiden edustajantoimi on alkanut 1.3.2011 jälkeen. Sopeutumisrahaa maksetaan edustajantoimen kestosta riippuen enintään yhden—kolmen vuoden ajan edustajantoimen päättymisestä. Sopeutumisrahan maksamiseen vaikuttavat saajan ansio- ja pääomatulot.

Ennen vuotta 2011 kansanedustajana ollut voi saada sopeutumiseläkettä, jos hän ei työllisty työmarkkinoilla. Sopeuttamiseläkettä voi saada jo kymmeniä vuosia ennen varsinaista eläkeikää. Ehtona on, että henkilö on toiminut kansanedustajana vähintään seitsemän vuoden ajan (kaksi vaalikautta). Pääomatulot eivät kuitenkaan vaikuta sopeutumiseläkkeeseen, joten entinen edustaja voi siis saada esimerkiksi 3 000 euron sopeutumiseläkettä ja samaan aikaan nostaa pääomatu-
loja satojentuhansien eurojen edestä. Tämä vääristää kilpailua, kun ex-kansanedustajien yritys-
toimintaa tuetaan sopeuttamiseläkkeen muodossa. Tätä ei voi pitää kohtuullisena. Sopeutumi-
seläke on tarkoitettu väliaikaiseksi tulonlähteeksi ex-kansanedustajille, jotka eivät työllisty työ-
markkinoilla edustajakautensa jälkeen, ei pysyväksi lisäansioiksi veronmaksajien kustannuksella.

Suomessa on noin 1,3 miljoonaa eläkkeensaajaa. Vuonna 2015 keskimääräinen eläke oli 1 613 euroa kuukaudessa. Miesten keskieläke vuonna 2015 oli 1 829 euroa kuukaudessa, naisten 1 434 euroa. Naisten eläke oli keskimäärin 78 prosenttia miesten eläkkeestä. Eläkkeensaajista 15 prosenttia (199 000 henkilöä) kuului pienituloiseen kotitalouteen vuonna 2014. Korkea pienituloisuusaste on entisillä maatalousyrittäjillä sekä niillä eläkeläisillä, joilla ei ole aikaisempaa ammatissa toimintaa.

Pienituloisiksi lasketaan henkilöt, joiden kotitalouden käytettävissä oleva rahatulo kulutusyksik-
köä kohti on alle 60 prosenttia kansallisesta mediaanitulosta. Pienituloisuusraja oli yhden hengen
taloudella 14 300 euroa vuodessa eli 1 190 euroa kuukaudessa vuonna 2014.

Vuoden 2015 aikana kansanedustajien sopeutumiseläkkeitä on maksettu 2,2 miljoonaa euroa
83 henkilölle. Koko kansanedustajien eläkemeno vuodelta 2015 on 13,4 miljoonaa euroa. Luku

Lakialoite LA 18/2016 vp

pitää sisällään kansanedustajien eläkemenon kokonaisuudessaan eli vanhuus-, perhe- ja työkyvyttömyyseläkkeet sekä sopeutumiseläkkeet.

Sopeutumiseläkettä nauttivien ex-kansanedustajien eläke tulisikin lopettaa ja saattaa samalle tasolle nykyisten kansanedustajien ja kansalaisten kanssa. Kansalaiset joutuvat osallistumaan kansantaloutemme säästötalkoisiin monin eri tavoin, joten olisi kohtuullista ja oikeudenmukaista, että nämä erityisasemassa olevat erityiseduista nauttivat ex-kansanedustajatkin osallistuisivat omalta osaltaan myös näihin yhteisiin talkoisiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kansanedustajan eläkkeestä ja sopeutumisrahasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään kansanedustajan eläkkeestä ja sopeutumisrahasta annettuun lakiin (329/1967) siitä lailla 832/2004 kumotun 2 a §:n tilalle uusi 2 a § seuraavasti:

2 a §

Tämän lain 2 §:n 1—3 momenttia ja 11 §:n 4 momenttia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2017 lähtien kaikkiin kansanedustajiin, jotka ovat tämän lain 1 §:n nojalla oikeutettuja saamaan eläkettä. Ennen lain 150/2011 voimaantuloa kansanedustajina toimineisiin henkilöihin sovelletaan 2 §:n 2 momenttia ja 11 §:n 4 momenttia, sellaisina kuin ne olivat voimassa laeissa 541/1982 ja 1531/1993, ei enää tämän lain voimaantultua sovelleta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Lakialoite LA 18/2016 vp

Helsingissä 8.4.2016

Rami Lehto ps
Juho Eerola ps
Laura Huhtasaari ps
Kari Kulmala ps
Olli Immonen ps
Tiina Elovaara ps
Ritva Elomaa ps
Martti Mölsä ps
Veera Ruoho ps
Sami Savio ps
Ville Tavio ps
Vesa-Matti Saarakkala ps